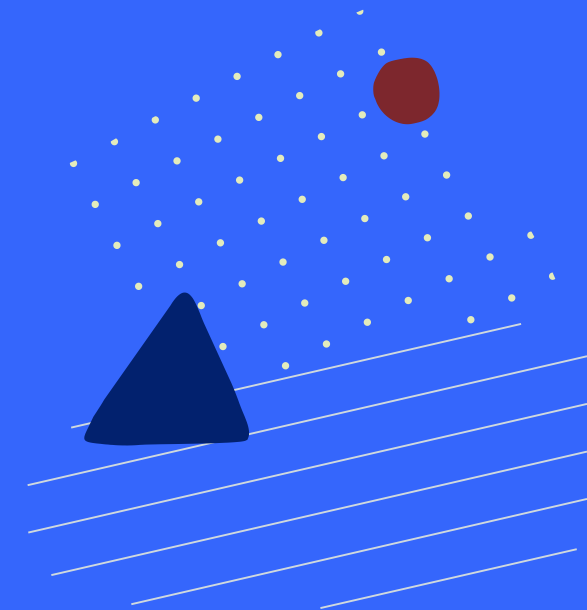

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Jak na základní gramotnosti v RVP pro předškolní vzdělávání 2025

16. 4. 2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah webináře

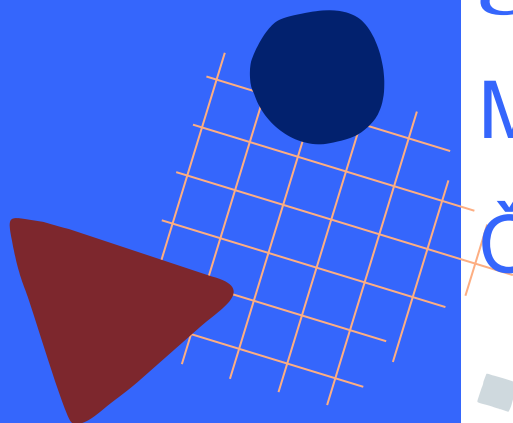
- **Obsah a význam základních gramotností** – jaký efekt pro předškolní vzdělávání přinášejí jednotlivé složky gramotností.
- **Ukotvení základních gramotností v RVP PV** – jak jsou gramotnosti ve struktuře RVP PV ukotveny a jaká je role dalších gramotností.
- **Praktické ukázky a náměty činností** – jaké vzdělávací činnosti umožňují propojovat obě základní gramotnosti v předškolním vzdělávání.

Obsah a význam základních gramotností

Matematická

Čtenářská

Publikace

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Matematická gramotnost v uzlových bodech vzdělávání

metodický podpůrný materiál
pro projekt PPUČ

Podpora práce učitelů (PPUČ) – systémový projekt
Národního pedagogického institutu ČR

www.npi.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Aktualizované vydání 10/2020

Čtenářská gramotnost v uzlových bodech vzdělávání

metodický podpůrný materiál
pro projekt PPUČ

Gramotnosti.pro život!

Podpora
práce učitelů

Aktualizované vydání 11/2020

Kdo zná tyto materiály?

Kdo zná metodický materiál *29 námětů pro rozvoj čtenářské, digitální a matematické gramotnosti v PV?*

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**29 NÁMĚTŮ PRO ROZVOJ
ČTENÁŘSKÉ, DIGITÁLNÍ
A MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI
V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ**

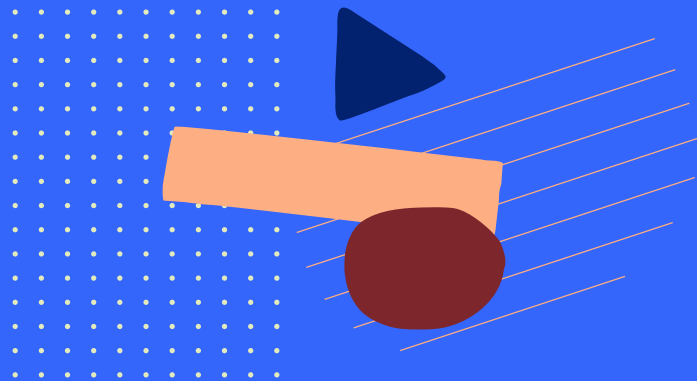

Gramotnosti.pro život!

Učíme v souvislostech

Oblasti gramotností

MATEMATICKÁ	ČTENÁŘSKÁ
pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace	vztah ke čtení soustředěné naslouchání
porozumění různým typům matematického textu, aktivní používání	porozumění textu a interpretace využití informací z obrázku, z piktogramu
získávání a třídění zkušeností na základě manipulace, badatelských činností	posuzování obsahu a formy textu porovnávání informací z textu s obrázkem a jejich propojování
zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí	čtenářská nezávislost výběr textu podle potřeby
tvorba modelů, protipříkladů, argumentace	diskuse o předčítaném textu
účinná práce s chybou jako podnětem pro hlubší pochopení	vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací
analýza procesů, pojmů, vztahů a situací v oblasti matematiky	nalezení důležitých informací a myšlenek textu

Další gramotnosti

Dítě a jeho tělo

- Charakteristika vzdělávací oblasti Biologická oblast je zaměřená na zdravý rozvoj dítěte.
- Cílem je podporovat a rozvíjet pohybový vývoj, tělesnou zdatnost, pohybové, manipulativní, sebeobslužné a praktické dovednosti, zdravé životní návyky i postoje a celkovou pohodu dítěte.
- Očekávané výsledky učení v řadě případů směřují kromě základních gramotností i k rozvoji **pohybové a zdravotní gramotnosti**.

Dítě a jeho psychika

- Charakteristika vzdělávací oblasti Psychologická oblast je zaměřená na podporu psychické zdatnosti a odolnosti, duševní pohody a důvěry ve vlastní schopnosti dítěte.
- Cílem je vytvářet příležitosti pro rozvoj jeho intelektu, jazyka a řeči, poznávacích a myšlenkových procesů a funkcí, představivosti, fantazie, citů a vůle. Podpora schopností a dovedností dítěte vede k posílení jeho sebepojetí a seberealizace.
- Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji **informatického myšlení a finanční gramotnosti**.

Dítě, ten druhý a společnost

- Charakteristika vzdělávací oblasti Sociálně-kulturní oblast je zaměřená na utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, kultivaci a obohacování jejich vzájemné komunikace. Orientuje se na socializaci dítěte mimo prostředí rodiny, rozvoj společenského chování, jednání a vystupování. Otevírá dítěti nové příležitosti k získávání zkušeností v mezilidských vztazích.
- Cílem je rozvíjet znalosti, dovednosti, návyky a postoje, které mu umožní aktivně se podílet na životě ve společnosti, být otevřené k individuálním potřebám, specifickým a rozmanitostem druhého, rozumět světu kultury, umění, národních tradic, duchovních a materiálních hodnot.
- Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji **mediální gramotnosti**.

Dítě a svět

- Charakteristika vzdělávací oblasti Environmentální oblast je zaměřená na rozvoj povědomí dítěte o světě, jeho proměnách, vlivu člověka na životní prostředí a jeho trvale udržitelný rozvoj.
- Cílem je podporovat dítě ve vnímání rozmanitosti světa i přírody a vést ho k bezpečnému chování.
- Očekávané výsledky učení směřují k odpovědnému jednání, pozitivnímu postoji dítěte k životnímu prostředí a kromě základních gramotností i k rozvoji **přírodovědné gramotnosti**.

Význam jednotlivých složek gramotností

- Obecný shrnující charakter
- Důraz na souvislosti, aplikace
- Dlouhodobý dosah
- Vzdělávání pro život

Ukotvení základních gramotností
v RVP PV obecně u cílů PV

a v samostatné kapitole
ZÁKLADNÍ GRAMOTNOSTI,

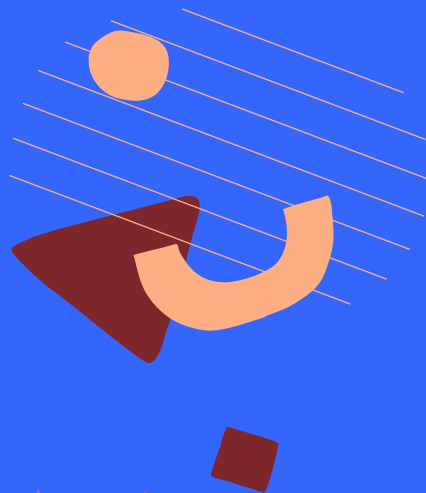
konkrétně v metodické podpoře
u námětů ke každému OVU

Foto: Hana Lišková

Ilustrativní příklad

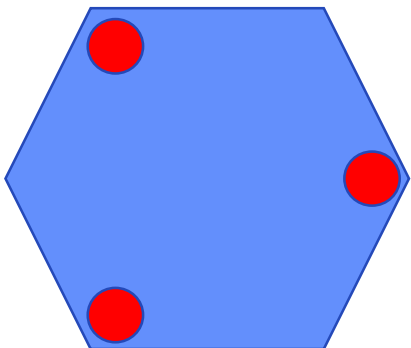
Autor	Hana Lišková
Vzdělávací oblast	Dítě a jeho psychika
Okruh	Myšlenkové operace a procesy
OVU	Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
Řízená činnost	Vybere si z nabídky předloh a sestavuje stavbu podle ní. Asistuje při průběžném zaznamenávání zkonstruovaných staveb mobilním telefonem tak, aby mohly následně sloužit jako předlohy.
Čtenářská gramotnost	Najde informace v obrázku nebo si je vybaví ze slyšeného.
Matematická gramotnost	Hledá své vlastní postupy a strategie při řešení úkolu, porovnává je s výsledky ostatních dětí. Rozpozná správné a nesprávné řešení, odhalí chybu v řešení.

Praktické ukázky a náměty

Jaké vzdělávací činnosti vybíráme?

- Najdeme v nich prvky předmatematických představ.
- Najdeme v nich prvky jazykové vybavenosti.
- Najdeme v nich prvky předčtenářských dovedností.
- Propojují čtenářskou a matematickou gramotnost.

Čtenářská gramotnost

Propojování přímo a nepřímo vyjádřených informací.

Matematická gramotnost

Schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě.

V předškolním věku těžíme ze situace:

Kolik dětí hraje? Je to podstatné?

Je někdo ve výhodě?

Jak vést diskusi?

Jakou hrací desku zvolit?

Pohádky

Foto: Hana Lišková

- Využití informací z obrázku, z piktogramu,
- získávání zkušeností na základě manipulace,
- účinná práce s chybou,
- pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu.

Protiklady

- Využití informací z obrázku,
z piktogramu,
- získávání zkušeností na základě
manipulace,
- účinná práce s chybou,
- porovnávání informací z textu
s obrázkem a jejich propojování.

Půlené obrázky

- Využití informací z obrázku,
- získávání zkušeností na základě manipulace,
- účinná práce s chybou,
- porovnávání informací z textu s obrázkem a jejich propojování.

Divadélko

Foto: Kateřina Serafinová

- Získávání zkušeností na základě manipulace,
- pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace,
- zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí,
- vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací.

Foto: Kateřina Serafinová

Shodnost

Semafor

- Využití informací z obrázku,
- získávání zkušeností na základě manipulace,
- účinná práce s chybou,
- analýza vztahů a situací v oblasti matematiky,
- tvorba protipříkladů, argumentace.

Příběhy

Foto: Marie Šlégrová

- Pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace,
- zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí,
- vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací.

Foto: Marie Šlégrová

Barevné sudoku

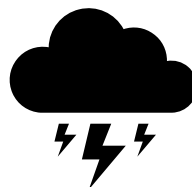
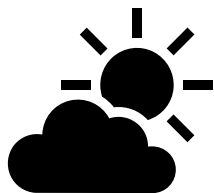
Foto: Hana Lišková

- Využití informací z obrázku,
- získávání zkušeností na základě manipulace,
- účinná práce s chybou,
- analýza procesů, vztahů a situací v oblasti matematiky,
- tvorba protipříkladů, argumentace.

Foto: Marie Šlégrová

Piktogramy

- Využití informací z obrázku, piktogramu,
- vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací,
- tvorba protipříkladů, argumentace.

Stromy

Foto: Ivana Čermáková

- Vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací,
- zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí,
- získávání zkušeností na základě manipulace,
- pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace,
- tvorba protipříkladů, argumentace.

Foto: Ivana Čermáková

Navigace

Foto: Aneta Havlíčková

- Využití informací z obrázku, piktogramu,
- vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací,
- pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace,
- zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí.

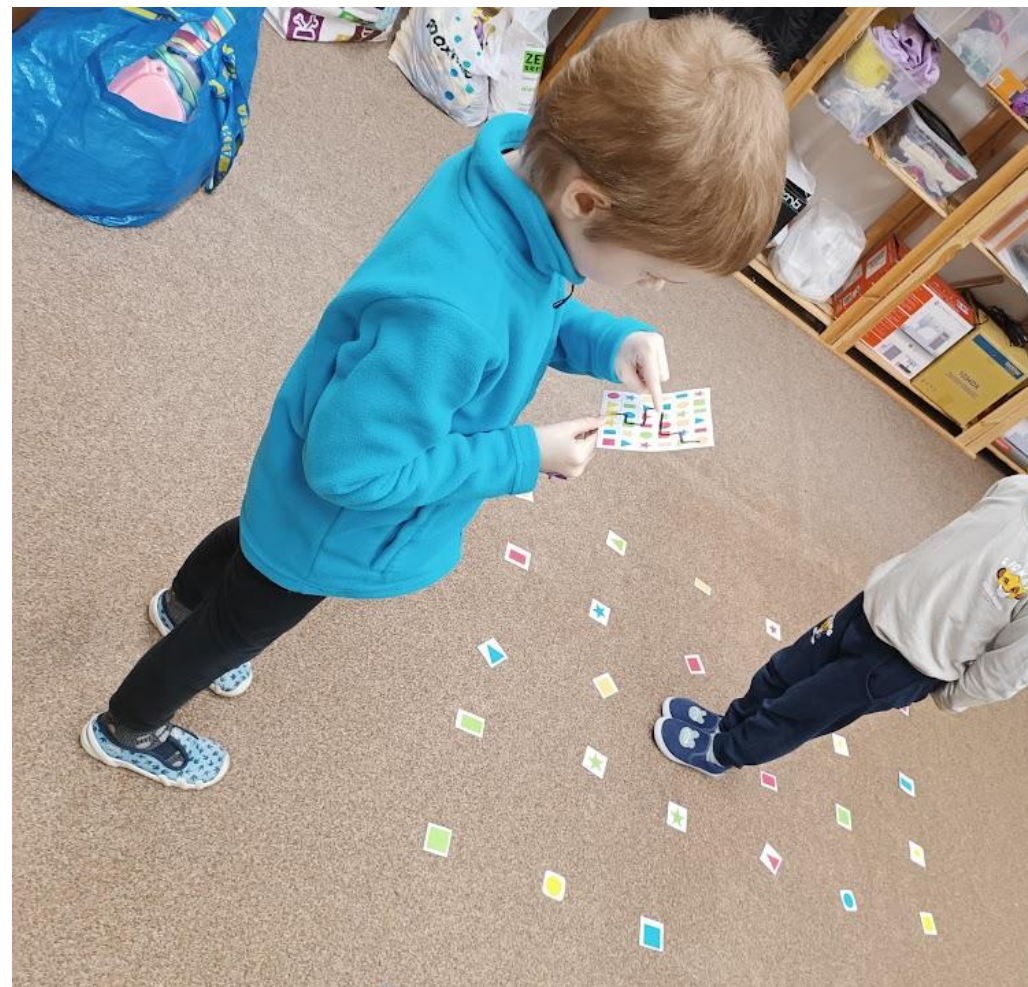

Foto: Aneta Havlíčková

Emoce

- Získávání zkušeností na základě manipulace,
- pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace,
- zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí,
- vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací.

Foto: Hana Lišková

Kvarteto

Foto: Hana Lišková

- Získávání zkušeností na základě manipulace,
- pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace,
- zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí,
- vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací.

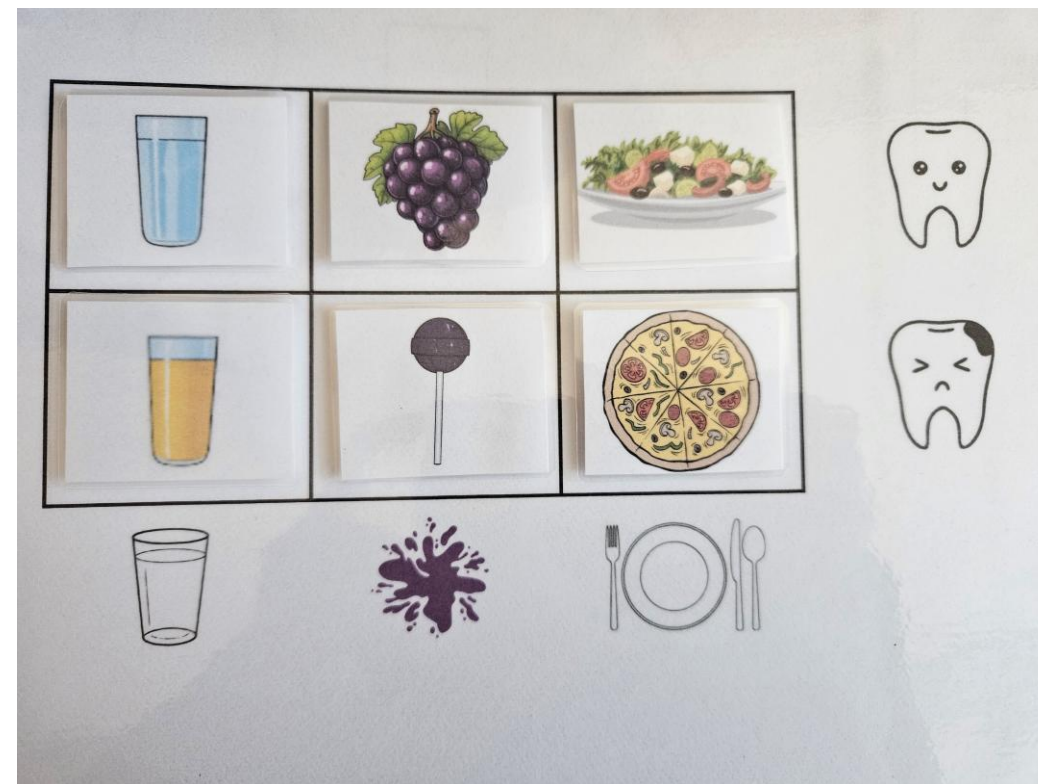
Foto: Hana Lišková

Zuby

Foto: Anna Vodehnalová

- Získávání zkušeností na základě manipulace,
- pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace,
- zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí,
- vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací.

Námět: Adéla Nováková

Atlas

Foto: Zuzana Hrbáčková

- Získávání zkušeností na základě manipulace,
- pochopení nového pojmu, vztahu, argumentu nebo situace,
- zobecňování získaných zkušeností a objevování zákonitostí,
- vyhledávání a propojování přímo i nepřímo vyjádřených informací.

Foto: Hana Lišková

Shrnutí, diskuze

Zdroje

Platný RVP PV (2025)

- <https://prohlednout.rvp.cz/predskolni-vzdelavani>

29 námětů pro rozvoj ČG, DG a MG v PV

- https://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/22918/publikace_predskolni_vzdelavani.pdf

Matematická gramotnost v uzlových bodech vzdělávání

- https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2021/12/Matematicka_gram_BM_update0221.pdf

Čtenářská gramotnost v uzlových bodech vzdělávání

- https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2021/12/Čtenarska_gram_BM_update0221.pdf

Scheffler Axel, Rozpustilé hračky v ZOO se zvířátky. Presco group, a.s. Praha 2022.

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Děkuji za pozornost.

Hana Lišková

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY